

עמ"ת 1080/09/17 - אמיר טרם, שלומי בטיטו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 1080-09-17 טרם(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 343197/2017

בפני	כבוד השופטת גאולה לוי
עוררים	אמיר טרם שלומי בטיטו
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט ע' כפכפי) מיום 20.8.2017, בה הורה בית המשפט על מעצרו של שני העוררים עד תום ההליכים.

כנגד שני העוררים הוגש לבית משפט השלום כתב אישום המייחס להם עבירות של סחיטה בכוח והשמדת ראיה. בתמצית, כתב האישום מתאר כי ביום 3.8.2017, בעת שהמתלונן היה בשוק באשקלון, הגיעו העוררים יחד עם שותף נוסף במטרה לסחוט את המתלונן בכוח על מנת שישלם חוב בסך 15,000 ₪. השלושה הגיעו אל המתלונן והחלו ללכת יחד איתו לכיוון רכבם, כאשר תוך כדי הליכה העורר 1 תקף את המתלונן במכות בראשו. בהגיעם לרכב דרשו השלושה מהמתלונן להיכנס לתוכו ובתוך הרכב תקפו אותו בצוותא חדא, בכך שהעורר 1 תקף אותו באגרופים והשותף תקף אותו במכות בגופו. לאחר מכן נסעו השלושה ברכב יחד עם המתלונן. כתוצאה מהמכות נשברו למתלונן שתי שיניים והוא סבל מכאבים באזור הצלעות והפנים.

בכתב האישום נטען כי לאחר האירוע הגיעו השלושה, יחד עם אדם נוסף, לחנות בשר בשוק, מחקו את סרטוני האבטחה שתיעדו את האירוע, פרקו את מכשירי ה-DVR של מצלמות האבטחה ולקחו אותם עימם, וזאת במטרה להעלים את הראיות נגדם.

תחילה הכריע בית המשפט קמא בשאלת קיומן של ראיות לכאורה. בהחלטה, מיום 20.8.2017, נקבע כי התשתית הראייתית מתבססת על צילום ממצלמות האבטחה (ושגם הוצג לפניי), עדות של עד ראיה לאירוע בשוק ודוחות פעולה של המשטרה. צוין כי המתלונן עצמו, אותו ניסו לאתר מיום האירוע (3.8.2017), אותר רק כעבור חמישה ימים, ב-8.8.2017. צוין כי מתיק החקירה עולה כי גם משפחתו חששה לשלומו, וכן עולה כי הוא הוחבא מהמשטרה במלון באשקלון לפחות חלק מהימים. על פי ההחלטה, המתלונן אינו משתף פעולה עם המשטרה, העלים את הטלפון שלו ולא מסר גרסה. על רקע זה ביצעה המשטרה תרגיל חקירה בו שני שוטרים הציגו עצמם כאנשים מטעם העוררים וניהלו עימו שיחה, במטרה לבדוק כביכול אם שיתף פעולה עם המשטרה. בשיחה המתלונן מבהיר כי לא שיתף פעולה ולא הסגיר את העוררים. כמו כן הוא חשף בשיחה, במידה חלקית, מה התרחש בשוק. נקבע כי העובדה שהמתלונן לא מסר

עמוד 1

גרסה אינה מכרסמת בעוצמת הראיות, אלא להיפך.

בהמשך לאותה החלטה קבע בית משפט השלום, גם כן ביום 20.8.2017, כי העוררים יעצרו עד לתום ההליכים, תוך דחיית בקשת באי כוחם לשחררם לחלופת מעצר או למצער להפנותם לתסקיר. בית המשפט עמד בהחלטה על חומרת האישומים כלפי העוררים, המואשמים במעשים מובהקים של סחיטה בכוח באופן שפוגע בצורה מהותית בביטחון הציבור.

מהעובדה שהנפגע אינו משתף פעולה עם המשטרה, למד בית המשפט על רמת המסוכנות של העוררים. לכך התווסף החשש המובנה לשיבוש הליכי משפט, המתקיים בעבירות של סחיטה באיומים. טעם נוסף במעצרו של העוררים, ראה בית המשפט בראיות הממשיות להשמדת ראיות, דבר שמעיד כי העוררים אינם חוששים לשבש הליכי משפט.

בהחלטה עמד בית המשפט קמא גם על העבר הפלילי של העוררים שכולל עבירות אלימות. נקבע כי מקרה זה נופל בגדר אותם מקרים שבהם רמת המסוכנות והחשש מפני שיבוש הם כה מובהקים עד שאין מקום לבחון חלופת מעצר קונקרטי.

בית המשפט קמא פסק כי במקרה דנן לא ניתן לשקול שחרור של העוררים בחלופה, ודאי ללא תסקיר או איזוק אלקטרוני. בית המשפט הוסיף וקבע כי ביחס לעוררים, האיזוק האלקטרוני אינו יכול להפיג בצורה מספקת את המסוכנות, ובהתווסף החשש לשיבוש, מתחייב מעצרו מאחורי סורג ובריח.

בעררים המופנים כנגד החלטה זו נטען כי היה מקום לבחון חלופת מעצר בעניינו של כל אחד מהעוררים, כמצוות החוק ובהסתמך על ההלכה הפסוקה. ב"כ העוררים הדגישו כי עברם הפלילי של העוררים אינו כבד ביותר. לגבי העורר 1, מאז שוחרר ממאסר בשנת 2012 הוא עבד וחי חיים נורמטיביים ללא הסתבכויות פליליות. נטען גם כי המעשים המיוחסים לו בכתב האישום הם אמנם מעשים מכוערים, אך אינם ברף החמור של עבירות פליליות. ב"כ העורר 1 הפנה לשורה של פסקי דין בהם שוחררו ממעצר נאשמים בעבירות חמורות מאלה המיוחסות לעוררים, ואף נאשמים בעבירות של סחיטה באיומים וסחיטה בכוח בנסיבות חמורות יותר, לשיטתו.

לגבי העורר 2, הדגישה באת כוחו כי זהו מעצר ראשון והיה מקום לכל הפחות לבקש תסקיר בעניינו, כפי שגם משתמע מדברי בית המשפט על כך ש"לא ניתן לשקול לשחרר לחלופה... בשלב שללא תסקיר" (עמ' 20, ש' 21). ב"כ העורר 2 ביקשה לעשות הבחנה בין העוררים, גם ביחס לחלקם על פי כתב האישום וגם בשל השוני בעבר הפלילי. גם לשיטתה, עבירת הסחיטה במקרה דנן היא ברף הנמוך. מדובר באירוע נקודתי ובשום שלב לא נראה העורר 2 מכה את המתלונן. לגבי עבירת השיבוש, הודגש כי האדם הנוסף שנצפה במצלמות כמי שהשתתף במחיקת סרטוני אבטחת תחנות הבשר, שוחרר ללא כתב אישום.

לטענת ב"כ העורר 2, אין מקום לייחס למתלונן חששות ופחדים מפני העוררים, שכן הדבר אינו עולה מהתיק. חלופת המעצר שהציעה היא חלופה המורכבת מבני משפחה וכאלה שאינם בני משפחה, במקום שמצולם כל העת ונמצא

ב"כ המשיבה, מנגד, ביקשה לדחות את הערר בהדגישה את חומרת המעשים. נטען כי אלה כה חמורים עד שלא ניתן לאיין את המסוכנות בשום דרך ועל כן אין טעם לבחון חלופת מעצר.

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בחומר שצורף לטענותיהם ובתיק החקירה שנמסר לידי, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

אכן, על פי מצוות המחוקק, בית המשפט לא ייתן צו מעצר עד תום ההליכים אלא אם כן נוכח ש"לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה" (סעיף 21 (ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים)). בהתאם להוראת החוק, יש למצות את הניסיון להפחית את הפגיעה בזכות הנאשם לחירות, על דרך של בחינת האפשרות לשחרור לחלופת מעצר. עם זאת, אין פירוש הדבר כי בכל מקרה בית המשפט יבחן חלופת מעצר קונקרטי, אם בדרך של בחינת הערבים בבית המשפט ואם בעזרת שירות המבחן. קיימים מקרים בהם שום חלופת מעצר לא תיסקן. במקרים אלה אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן ואין טעם לבחון חלופה שמבקש הנאשם להציג לבית המשפט.

המקרה שלפניי נמנה על אותם מקרים בהם מתוך החומר עולה כי שום חלופה אינה יכולה להשיג את מטרת המעצר, במובן זה שהיא תאיין את המסוכנות של העוררים ואת החשש משיבוש. קביעה זו אינה מבוססת על עמדה גורפת ביחס לכל אישום בעבירות של סחיטה בכוח או סחיטה באיומים, אלא בעיקר על הנסיבות הפרטניות של המקרה, שמשתלבות עם החשש האינהרנטי בעבירות כאמור, בגינו ככלל אין לשחרר נאשמים בעבירות סחיטה באיומים לחלופת מעצר (ר' בש"פ 4120/11; בש"פ 7589/15). אין מדובר כמובן בכלל מוחלט, וכל מקרה נבחן לגופו, כפי שנלמד מהפסיקה שהגישו ב"כ העוררים.

במקרה דנן, מתוך החומר שלפניי עולה כי מדובר במקרה הממחיש בצורה מובהקת את המסוכנות המיוחדת הגלומה בעבריינות של סחיטה בכוח שבה מוטל מורא על הנסחטים. התנהלותו של הנפגע, שאינו משתף פעולה, אינו מוסר גרסה ומבהיר למי שהוא סבור כי הוא נשלח על ידי העוררים, שלא מסר דבר למשטרה, התנהלות זו ממחישה היטב את המסוכנות שנשקפת מהעוררים לציבור בכלל ולנפגע בפרט.

האישום השני של השמדת ראיה, בהתייחס לצילומי האבטחה, ממחיש גם הוא את המסוכנות, את התעוזה ואת היעדר המורא מצד העוררים. כפי שציינה ב"כ המשיבה, העוררים אינם נרתעים מלהיכנס באור יום לחנות בשר, לעשות בה כבשלהם, להשמיד ראיות והכל לעיני אנשים זרים. העובדה שמעורב נוסף בעבירה של השמדת ראיה איננו עצור כיום והוא מצוי בהליך של שימוע, אינה מפחיתה מהמסוכנות של העוררים ואינה מצדיקה יחס סלחני למעשיהם. יש לזכור כי אותו מעורב נוסף אינו קשור, כך נראה, לעבירת הסחיטה, ועל כן ההשוואה בינו לבין האחרים היא מוגבלת.

אכן, עברם הפלילי של העוררים אינו מן הכבדים והוא כשלעצמו אינו מהווה מכשול הרמטי מפני בחינת חלופה. מרכז

הכובד הוא בעבירות המיוחסות להם, נסיבות התרחשותן לכאורה וההתנהלות של הנפגע.

באשר להבחנה בין העוררים לבין עצמם, אמנם העבר הפלילי שלהם אינו זהה. על פי כתב האישום, גם החלק שלהם בתקיפה הפיזית של הנפגע אינו זהה. עם זאת, אין מדובר בהבדלים רלוונטיים לשיקולים המביאים לשלילת ההיתכנות של חלופת מעצר. לעניין עצמת המסוכנות ועצמת החשש מפני שיבוש, לא מצאתי מקום לאבחן בין העוררים. שניהם הגיעו באור יום לשוק, דרשו מהנפגע לשלם את החוב ולהיכנס לרכב, שם הוא הותקף. גם אם העורר 2 לא תקף פיזית את הנפגע, נוכחותו באירוע היא משמעותית ביותר. כמו כן, שני העוררים פעלו במשותף בהשמדת סרטוני האבטחה.

בסיכום הדברים, לא נמצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת בית המשפט קמא לעצור את העוררים עד תום ההליכים.

אי לכך, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז אלול תשע"ז, 07 ספטמבר 2017, במעמד
הצדדים.